

**Izjava za javnost Klinike za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“
o epidemiji uzrokovanoj novim koronavirusom (SARS-CoV-2)**

Objavljeno: 17. veljače 2020.

Osnovne informacije o epidemiji novim koronavirusom (SARS-CoV-2)

U prosincu 2019. godine u gradu Wuhan (pokrajina Hubei, Kina) izbila je epidemija uzrokovana novim koronavirusom. Prema raspoloživim podacima, prvi bolesnik obolio je 8. prosinca 2019. godine, a uslijedile su prijave tisuća novih slučajeva. Oboljeli su se u početku uglavnom epidemiološki povezivali s boravkom na gradskoj tržnici *Huanan Seafood Wholesale Market* gdje se odvija veleprodaja morskih i drugih životinja.

Kao uzročnik bolesti identificiran je novi koronavirus koji pripada istoj porodici koronavirusa kao i uzročnici SARS-a i MERS-a. Početkom siječnja 2020. potvrđeni su pojedinačni slučajevi bolesti i u drugim gradovima i pokrajinama Kine, a potom i eksportirani slučajevi u drugim dijelovima svijeta. Do danas su, osim u Kini, potvrđeni slučajevi i u Australiji, Belgiji, Egiptu, Filipinima, Finskoj, Francuskoj, Indiji, Italiji, Japanu, Južnoj Koreji, Kambodži, Kanadi, Maleziji, Nepalu, Njemačkoj, Ruskoj Federaciji, Singapuru, Sjedinjenim Američkim Državama, Španjolskoj, Šri Lanki, Švedskoj, Tajlandu, Tajvanu, Ujedinjenim Arapskim Emiratima, Velikoj Britaniji i Vijetnamu. **U Hrvatskoj do sada nije zabilježen slučaj infekcije uzrokovane novim koronavirusom.**

Uzročnik bolesti

Početkom siječnja kao uzročnik ove nove bolesti identificiran je novi virus iz porodice *Coronaviridae* nazvan novi koronavirus (2019-nCoV, od engl. *novel coronavirus*). Međunarodni odbor za taksonomiju virusa (ICTV, od engl. *International Committee on Taxonomy of Viruses*) u veljači je ovaj novi virus nazvao SARS-CoV-2 (od engl. *Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus 2*) zbog činjenice da se ne radi o novom virusu nego samo o varijanti istog koronavirusa koji je uzrokovao SARS. Slijedom toga, Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) imenovala je bolest uzrokovana ovim virusom COVID-19, od engl. *COronaVirus Disease 2019*. Koronavirusi inače uzrokuju infekcije dišnog sustava, od blažih oblika poput prehlade do težih oblika pneumonije. Ovaj virus srođan je dvama koronavirusima višeg patogenog potencijala koji su obilježili dvije epidemije: jednu koja se pojavila 2002./2003. godine, a drugu 2012. godine. Prvi koji je 2002./2003. godine izazvao sličnu, ali manju epidemiju u Kini, nazvan je SARS koronavirus (SARS-CoV, od engl. *Severe Acute Respiratory Syndrome coronavirus*). Od njega je oboljelo preko 8000 ljudi diljem 37 zemalja od čega je umrlo 774 osoba (smrtnost oko 10%). Drugi sličan koronavirus pojavio se 2012. godine u Saudijskoj Arabiji i nazvan je MERS koronavirus, a bolest koju uzrokuje bliskoistočni respiratori sindrom ili MERS (od engl. *Middle East Respiratory Syndrome coronavirus*). Ovaj virus do sada je potvrđen kao uzročnik respiratorne bolesti u 2494 osoba iz 27 zemalja od kojih je 858 umrlo (smrtnost oko 35%).

Izvor virusa za sada je još uvijek nepoznat. Pretpostavlja se da je izvor zaraze vjerojatno neka životinja (moguće šišmiši). Iako virus potječe od životinja, on se sada širi i interhumano (prijenos s čovjeka na čovjeka). Trenutno dostupni epidemiološki podaci nisu dovoljni za utvrđivanje lakoće i uspješnosti širenja virusa među ljudima. Izgleda da se virus uglavnom prenosi kapljičnim putem pri kihanju i kašljaju. Procjenjuje se da vrijeme inkubacije iznosi između dva i 12 dana. Ljudi su zarazni za vrijeme trajanja simptoma bolesti, no postoje naznake

da bi neke zaražene osobe mogle prenositi virus i prije pojave simptoma. U tijeku su dalja istraživanja koja će rasvjetliti prirodu ovoga virusa i njegova patogena i epidemiološka obilježja.

Identifikacija i dokaz virusa

Dana 29. siječnja 2020. godine u Znanstvenoj jedinici Klinike za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“ u Zagrebu uspostavljena je dijagnostika SARS-CoV-2. Dijagnostika se radi u slučajevima kada osoba zadovoljava epidemiološke i kliničke kriterije za sumnju na infekciju sa SARS-CoV-2 (vidi upute HZJZ-a, ECDC-a i WHO-a). Kod svake sumnje na infekciju sa SARS-CoV-2 potrebno je obavijestiti nadležnu epidemiološku službu (vidi „Obrazac za oboljеле sa sumnjom na SARS-CoV-2“ na www.bfm.hr).

Svi uzorci se moraju prethodno telefonski najaviti. Kao klinički materijal za dokazivanje infekcije sa SARS-CoV-2 koriste se uzorci gornjeg dišnog sustava (obrisak nazofarinksa i orofarinksa i/ili aspirat nazofarinksa), donjeg dišnog sustava (sputum i/ili bronhoalveolarni lavat (BAL) i/ili traheobronhalni aspirat) te serum. Za detaljnije upute o načinu prikupljanja i slanja uzorka u Kliniku na testiranje vidi „Upute za prikupljanje uzorka za testiranje na novi koronavirus (SARS-CoV-2)“ na www.bfm.hr.

Do danas je na osnovi epidemioloških i kliničkih kriterija u Hrvatskoj postavljena sumnja na infekciju sa SARS-CoV-2 u 16 bolesnika; u svih su testirani uzorci bili negativni.

Klinička slika i liječenje

Bolest uzrokovana sa SARS-CoV-2 (COVID-19) karakterizirana je vrućicom i respiratornim simptomima. Opisani su blagi klinički oblici do težih oblika praćenih kašljem, otežanim disanjem i nedostatkom zraka, a u najtežim slučajevima može se razviti pneumonija s potencijalno smrtnim ishodom. Broj oboljelih, udio oboljelih s teškom kliničkom slikom i broj umrlih mijenja se iz dana u dan. Do danas je prijavljeno više od 71 429 oboljelih s potvrđenom infekcijom, od kojih većina u Kini (>98%), svega 794 osobe izvan Kine (25 zemalja). Otprilike petina oboljelih ima tešku kliničku sliku, a umrlih u trenutku pisanja ovog teksta ima 1 772 (letalitet 2,5 %).

Za sada nema specifičnog lijeka kojim bi se liječila bolest COVID-19. Stoga se u blažim slučajevima primjenjuje simptomatsko liječenje, a u težim slučajevima sve mjere zbrinjavanja u jedinici intenzivnog liječenja.

Spremnost za potencijalno zbrinjavanje oboljelih u Klinici za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“

U Klinici za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“ u Zagrebu provedene su sve potrebne mjere za moguće prihvaćanje, zbrinjavanje i hospitaliziranje oboljelih od bolesti uzrokovane virusom SARS-CoV-2. Svi zdravstveni djelatnici i sve službe upoznate su s mjerama zbrinjavanja i sprječavanja širenja ove potencijalno smrtonosne infekcije. Dogovoren je postupnik pregleda i zbrinjavanja ovih bolesnika na razini hitne prijemne ambulante, kao i njihovo zbrinjavanje na odjelu i po potrebi jedinici intenzivnog liječenja. Cilj je svih provedenih mjera u postojećim uvjetima pružiti oboljelima maksimalnu razinu potrebne zdravstvene skrbi na način da se minimalizira rizik širenja infekcije na ostalo medicinsko osoblje, druge bolesnike u Klinici i opću populaciju.

U Klinici je opremljen odjel za izolaciju bolesnika zaraženih sa SARS-CoV-2, a u istom odjelu predviđen je i prostor gdje će se provoditi zbrinjavanje bolesnika koji trebaju intenzivno liječenje. U slučaju teže epidemije i povećanih potreba za prijemom ovakvih bolesnika, nakon

Što budu iscrpljene mogućnosti zbrinjavanja na postojećem odjelu, otpustiti će se bolesnici i s drugih odjela i proširiti kapaciteti za prijem eventualnog većeg broja oboljelih.

Mjere zaštite

Za sada nema rizika infekcije za stanovnike Republike Hrvatske koji nisu boravili izvan zemlje i nisu dolazili u kontakt s osobama koje su doputovale iz ugroženih područja. Stoga je potrebno provoditi samo uobičajene mjere prevencije širenja respiratornih infekcija.

U cilju sprječavanja daljeg širenja epidemije u svijetu, pa i u nas, provode se mjere praćenja i nadzora, a po potrebi i izolacije bolesnika ili karantene potencijalno zaraženih osoba. Kako bi se smanjilo širenje infekcije potrebno je provoditi standardne mjere zaštite (higijena ruku, nošenje maski i rukavica tamo gdje je to opravdano, osobito za zdravstvene djelatnike). U slučaju pojave prvih slučajeva zaraze, biti će potrebno smanjiti broj osoba koje dolaze u kontakt s bolesnicima i izbjegavati nepotrebno izlaganje. To će se odnositi i na opću populaciju, a osobito zdravstvene djelatnike.

Dodatne epidemiološke podatke o kretanju epidemije koronavirusom u svijetu i informacije vezane uz sigurnost i zaštitu stanovništva možete potražiti na web stranici Ministarstva zdravstva i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo koji će svakoga dana u 15 sati na svojim mrežnim stranicama objavljivati nova priopćenja za javnost u vezi koronavirusa.

<https://www.hzjz.hr/medunarodna-istrzivanja/koronavirus-najnoviji-podatci/>

Ravnateljstvo Klinike objaviti će novu izjavu čim budu dostupne nove informacije ili za to bude opravdanog razloga, a najkasnije 21. veljače 2020. godine.

Ravnateljstvo Klinike